

1921-01-20

AFSENDER

Fritz Syberg

MODTAGER

Johannes V. Jensen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen optræder på brevet

Generel kommentar:

Kunstnersammenslutningen "De fire" blev stiftet 1920. Den bestod af Vilhelm Lundstrøm, Karl Larsen, Svend Johansen og Axel Salto. "De fire" nåede at afholde syv udstillinger sammen frem til 1929.

"Kunstforeningen af 18. November" blev grundlagt 18. nov. 1842 i København af ca. 20 yngre malere, billedhuggere, grafikere, arkitekter, musikere mm.

Den omtalte tekst af Syberg i Politiken er ikke fundet.

Det vides ikke, hvem "FM" er.

"Galleriet" er Statens Museum for Kunst.

Sybergs brev er skrevet i forlængelse af den såkaldte Dymorfismedebat. Professor C. J. Salomonsen hævdede fra januar 1919 i foredrag og et avisindlæg, at yngre kunstnere led af en smitsom sindslidelse, dymorfisme. Bla. Lundstrøm blev af Salomonsen beskyldt for dette. Johannes V. Jensen støttede Salomonsens synspunkt og trykte i 1922-1923 en artikel om dette i sit tidsskrift, Forum. Tilsyneladende har han luftet tanker i denne retning inden den tid i et brev til Fritz Syberg.

Afsendersted:

Pilegården Kerteminde

Omtalte personer:

Pieter Breugel

Frederik Gad Clement

Ludvig Find

Peter Hansen

I P Jacobsen

Svend Johansen

Aksel Jørgensen
Johannes Larsen
Karl Larsen
Vilhelm Lundstrøm
Kristian Møhl
Axel Salto
Oscar Wandel
Gustav Wied

Arkivplacering:
Det Kongelige Bibliotek, Johannes V.
Jensens Arkiv

DOKUMENTINDHOLD

Syberg vil besvare Johs. V. Jensens brev: Af "De fire" interesserer kun Lundstrøm og Salto ham. Aksel Jørgensen er slet ikke på deres niveau. Der er et slægtskab mellem Salto, Lundstrøm og Fynboerne. En friskhed i farven især i Fynboernes ungdomsværker såsom Larsens Evighedsblomster, Peter Hansens billeder fra ballet eller Sybergs egne Aften og Erotik, Skakspillerne og Dødsfaldet.

Syberg forstår godt, hvad Jensen mener med, at nogle malere som Lundstrøm "skænder Menneskebilledet". Men en af verdens største malere, Breugel, skildrede også mennesker som pukkelryggede og barnemordere. Syberg kan bedre tilslutte sig synspunktet, hvis man taler litteratur. Fx er Gustav Wieds personer som regel åndeligt og legemligt defekte, og dog har Johs. V. Jensen skrevet positivt om Wied.

TRANSSKRIFTION

Pilegaarden 20-1-21 I

Kære Ven!

Jeg vil alligevel forsøge med det samme at besvare noget af det Du berører i Dit Brev. Altsaa: af "de fire" er det kun Lundstrøm og Salto der interesserer mig. K. Larsen staar jeg kølig over for og i S. Johansen ser jeg foreløbig kun en Dilletant. Salto har jeg havt Øje for længe. Han er den ældste af de 4 og har hidtil ["hidtil" indsat over linjen] kun været overset hidtil. ["hidtil" overstreget] Om hans Arbejde kan jeg kun gentage hvad jeg skrev i Politiken. Personlig kender jeg ham ikke, har aldrig set ham. Derimod har jeg set en Del af hans Arbejder, særlig hans Tegninger, Raderinger og Træsnit, ligeledes hans dekorative Udkast (læg Mærke til dem. [et komma overstreget og et lille "d" i det efterfølgende "De" ændret til stort "D"] De findes delvis i Fotografi) Han er som jeg skrev helt igennem dansk og helt igennem et Mandfolk. Desuden en Kunstner der hverken giver eller forlanger Pardon. Jeg vil indskyde her: de ["de" overstreget] Du nævner Axel Jørgensen og hans Elever!! Ja kære Ven, det er omtrent det værste Du kunde nævne. A.J. er ikke uden en vis Habilitet og som Personlighed vist et rart og skikkeligt Menneske. Han er ogsaa dansk, han repræsenterer et vist dansk Niveau saaledes som man træffer det i "18 Nvbr." Iøvrigt vil jeg ikke sige noget Ondt om ham, han har mange Aandsfæler: Møhl, Find, Clement, for blot at nævne nogen. De er alle sammen velmenende, men paa deres Kunst passer det I.P. Jacobsenske Udtryk at "den gaar paa fire". – Som sagt jeg vil ikke sige noget ondt om dem uden dette at deres Arbejde ikke kan nævnes i samme Aandedræt som Saltos.

Med Lundstrøm er det vanskeligere. Han er ung og der findes [”og der findes” overstreget] og bør have Tid til at modne. Om han er en af dem der raadner før de bliver modne maa Tiden vise. At forklare Dig det beslægtede mellem Fynboernes og Saltos Kunst vil jeg ikke alene anse for overkommeligt men overflødig, Du vil uden at [”at” overstreget] alt for stor Anstrengelse kunde finde Slægtskabet selv. Men der findes et Aandsslægtskab mellem Lundstrøms og Fynboernes Kunst ogsaa. En vis Djævelskab i Farven, som (desværre) kun findes i vore Billeder fra vor ”Sturm und Drang-”Tid. Lad mig nævne nogle. Peters Balbillede som gik til Sverige og en Skizze dertil som hænger i Faaborg Musæet. Las’ Evighedsblomster (mærkelig nok) en Del andre Blomsterstudier. Af mig selv synes jeg at Aften og Erotik, Dødsbilledet og Skakspillerne (Gros. Wandel ejer det ene, Galleriet det andet og FM. det tredje) hører herhen. Nu er det ikke saadan at forstaa at jeg ikke forstaa Dig naar Du f. Eks. nævner saadanne [”nævner saadanne” overstreget] kommer med saadanne Udtalelser som at ”skænde Menneskebilledet”. Paa en vil [”vil” overstreget] vis Maade har Du Ret, men det fører rigtignok til at man maa fælde Staven over Kunstnere som f. Eks. Breughel (Bonde-Breughel), og han er dog synes jeg en af Verdens største og genialeste Kunstnere. Men hans Syn paa Mennesker, som de Drinkere, Fraadsere, Barnemodere og vanskabte pukkelryggede Uslinge de er vil alligevel afgørende stille ham, - dersom man deler Kunstens Udøvere i Faar og Bukke, - paa Bukkenes Side. Jeg gentager at jeg alligevel saa udmærket godt forstaa Dig og kunde under visse Betingelser gøre mig skyldig i en Dom af samme Art som Din. Jeg behøver blot i Stedet for Maleri at give mig til at behandle Literaturen En Forfatter (f. Eks.) som Gustav Wied, synes jeg Din Udtalelse om Lundstrøm passer fuldstændig paa Det Galleri af Menneskevæsner som findes i hans Bøger, hvad er det andet end en Samling aandelig og legemlig defekte. Og dog har Du en Gang rakt Gustav Wied Haanden i en Kronik i Politiken. X) –

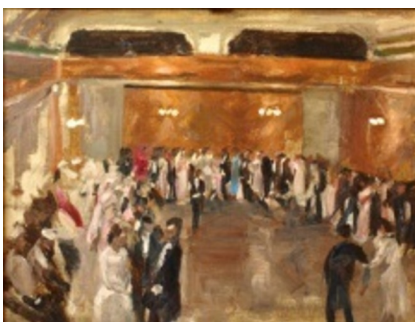
Mere en anden Gang,
mange Hilsner til Dig og Else

fra Din hengivne

Fritz Syberg.

x) Og [”Og” overstreget] jeg tilføjer at jeg kan ikke læse ham

OMTALTE VÆRKER

Peter Hansen: Nytårsbal i Faaborg. 1892. Olie på lærred. 52 x 68 cm. Faaborg Museum

Peter Hansen: Bal i en provinsby. 1894. Olie på lærred. 53 x 66,5 cm. Göteborgs Konstmuseum

Johannes Larsen: En buket evighedsblomster. 1895. Olie på lærred. 48,5 x 59 cm. Statens Museum for Kunst

Fritz Syberg: Dødsfaldet. 1890-1892. Olie på lærred. 81 x 116 cm. Statens Museum for Kunst

Fritz Syberg: Aften og Erotik. 1888-1891. Olie på lærred. 102 x 152 cm. Nasjonalmuseum Stockholm

Fritz Syberg: Skakspillere. 1891. Olie på lærred. 67 x 79 cm. Faaborg Museum

Pilegaarden 20-1-21 I

Kære Ven!

Yeg vil alligevel forsøge med det raamme
at berøre noget af al det du berører i
dit Brev. Altsaa: af de fire er det
kein Lundström og Falto der interesserer
mig. K. Larsson står jo kølig over for og
G. Johansen er jo foreløbig kun en Dilletant.
Falto har jo hørt du fej. Løse. Han er
den ældste af de 4 og har ^{indtil} kein været overset
~~indtil~~. Om hans arbejder kan jo kein gentage
hvad jo skrev i Politiken. Personlig kender
jo ham ikke, har aldrig set ham. Dermed
har jo ut en del af hans arbejder, særlig
hans Tegninger, Skædesinger og Presnit,
ligeledes hans dekorative Udkast
(Læg Mærke til dem). De findes delvis i Fotografi.)
Han er som jo skrev helt igennem dansk
og helt igennem et Mandfolk. Derudover
en Künstner der hvostken giver alle forlan-
ger Pardon. Jo vil indskyde her: At du
nævner Axel Jørgensen og hans Elver!!
Ja Kære Ven, det er ontrent det værste

Si kunde nævne. W. J. er idre uden
i vis Habilitet og som Personlighed vist
et stort og stædtigt Menneske. Han er
ogsaa dansk, han repræsenterer et vist
dansk Niveau saaledes som man træffer
det i 18 d. br." Forrest vil jeg sige noget
Om "om han, han har mange Landsfælle:
Möhl, Find, Clement, for blot at nævne
noget. De er allesammen velmenende,
men paa dens Kunst. paa det
F. P. Jacobsenske Udtryk at den gaar
paa fire". — Som sagt vil jeg sige
sig noget om den uden at sige at
dens Arbejde idre kan nævnes i
sammen studebøger som talter.
Med Grundtrois er det overbevisende.
Han er ung og ~~der findes~~ og for have
Tid til at modne. Om han er af den
der raader for de blive modne ma
Tiden over. Et fortællere lig det besluttet
mellom Fyrtøerens og Taltor Kunst
vil jeg idre alene mere for overbevisende.

meligt men overflødig, ligesom uden ^{III}
at alt for stor Anstrængelse kunde findes
Læstikabet selv. eller de findes et
stands læstikab mellem Landstrøms
og Fynboernes kædet opaa. En vis Grævel-
skab i Farven, som (desværre) kun
findes i vore Billeder fra vor Største
sind Orang^e Tid. Lad mig nævne
nogle: Peters Ballebilde som sig til
Goerige og en Heide dertil som hedder
i Factory Musæet. En Efterskuds blomst
og (mestendigt note) en del andre Blom-
ster studier. At mig selv synes at
Aflen og Erotika, Eids billedet og Skape-
spillerne (Chr. Wandelys det ene, Galleriet
del andet og F.M. det tredje) bliver herhen.
Nu er det bedre saadan at forstaa
at de bedre forstaa sig naar de
f. Eks. ~~naar~~ saadanne kommer
med saadanne Mottagelse som

at "skænde Menneskebilledet": Paa ^{III} ~~et~~ vis Maade har den Ret, men det
giver sig sig selv til at man maa fælde
Staven over Kunstnere som f. Eks.

Breughel (Bonde = Breughel), og han
er dog ogsaa en af Verdens største og
genialste Kunstnere. Men hans Billede
paa Mennesker, som de Fraudere, Fraad-
sere, Barmmordere og vanskabte
pøtkebrødder. Utvivlsomt er det
alligevel afgørende stille ham, dersom
man elsker Kunstens Udøvelse i Faar
og Bidske, paa Bidskens Side.

Is gentages at paa alligevel saa vidmar-
ket godt forstaa sig og lunde under
være Betingelser give mig skyld og
i en Lom af samme Art som den.

Is behøver blot i Stedet for Maleri
at give mig til at behandle Litteraturen

En Forfatter (f. Ges.) som Gustav
Wied, synes at sin Udtalelse om
Lindström passer pildstændig paa
Det Galleri af Menneskevesner som findes
i hans Bøger, hvoledet det andet end
en Samling aandelig og legemlig defekt.
Og dog har sin Samling kaldet Gustav
Wied Raader i en Kronike i
Politikens^{*)}

At se en anden Gang,
månge Udtalelser til dig og Ehe
fra sin hængsioner

Fritz Sylberg.

*) og vil hjælpe at se kan i de her kan